2019 • 283 LIPIEC • JÚLIUS CENA • ÁRA : 400 Ft

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

Gościu, siądź pod mym liściem,
a odpoczni sobie!
Nie dójdzie cię tu słońce,
przyrzekam ja tobie...

SPIS TREŚCI
TARTALOMJEGYZÉK

KRONIKA

2 Obradował OSP
Ülésezett az OLÖ
3 Dwudzieste trzecie świętowanie czyli Dzień węgierskiej Polonii 2019
23. Magyarországi Lengyelség Napi ünnepség
8 Prezydent RP Andrzej Duda podpisał nowelizację ustawy o Karcie Polaka
9 Tünde Trojan laureatką nagrody Pro Cultura Minoritatum Hungariae
10 Poznański Czerwiec '56
12 Klisze pamięci. Labirynty Mariana Kołodzieja
13 80 urodziny Instytutu Polskiego
14 Wystawa Dumne z wnucząt!
14 Dzień Osadnika Polskiego w Argentynie
15 Wakacje czas zacząć!
21 Rok Moniuszki na Węgrzech – koncerty w Szolnoku i w Újpeszcie
22 W trosce o poprawę jakości życia w Europie Środkowej – I Forum Polsko–Węgierskie w Starym Sączu
Magyarország Lengyelország Fórum – Stary Sącz
24 Otwarcie Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Keszthely A Lengyel Köztársaság keszthelyi konzulátusa ünnepélyes megnyitása

LAUDACJE

5 dr Karol Biernacki
6 Péter Kovács
Béla Pauer
7 Chór Dalárda
Marcel Krajewski

Z ŻYCIA SZKOŁY POLSKIEJ

14 Dzień Rodzinny w Székesfehérvár
16 Już pachnie wakacjami!
To był (kolejny) fantastyczny rok!
18 Śladami Stanisława Moniuszki w Krakowie
20 XX Międzynarodowa Akademia Polskiej Poezji Tarnów 2019

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

10 Droga do 4 czerwca
11 Od radości do dramatu – konferencja naukowa PIBM

CO BĘDZIE?

25 Polonijne wydarzenia w sierpniu

Obradował OSP
Ülésezett az OLÖ

12 lipca w Budapeszcie na nadzwyczajnym posiedzeniu zebrał się Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech. Obecnych było 9 radnych, którzy przyjęli sprawozdanie finansowe za rok 2018 z działalności OSP i podległych mu instytucji.

Ponadto radni po zapoznaniu się z dotychczasowymi dokumentami (umowami, ekspertyzami rzeczoznawców) związanymi z powstaniem i kosztami wynikającymi z przebudowy budynku Ośrodka Oświatowego w Balatnonboglár, potwierdzili przejrzystość i celowość podjętych działań i wydatkowanych kwot, uznali, że należy prace te kontynuować i czynić starania związane z pozyskaniem funduszy brakujących na przewidziane projektem prace. Powołali także 3-osobową komisję, którą raz w miesiącu inspektor nadzoru budowy boglarskiego ośrodka będzie informował o przebiegu przeprowadzanych tam prac.

(b.)

Julius 12-én Budapesten ülésezett az Országos Lengyel Önkormányzat. Az OLÖ és Intézményei 2018. évi zárszámadásának szakmai beszámolóját fogadta el.
A rendkívüli közgyűlésen 9 OLÖ képviselő jelent meg.

Az "Egyebek" napirendi pontban tartalmi összefoglalásra és bemutatásra kerültek mindazok a dokumentumok, szakértői vélemények és szerződések, amelyek megalapozzák, hogy a Balatonboglári Oktatási Központtal kapcsolatban felmerülő költségeket átláthatóan tervezte, használta fel és számolta el az Önkormányzat. A bemutatott dokumentumok alapján megállapítható, hogy az átépítés előre tudható és indokolt volt, valamint a piaci áraknak megfelelően alakuló költségeket szabályszerű eljárás során, megfelelő teljesítést követően fizették meg. A képviselők megállapították, hogy az építkezésre újabb forrásokat kell keresni és folytatni kell, valamint létrehoztak egy 3 fős ad hoc bizottságot, amelynek az építkezés további üteméről havonta egyszer beszámol a műszaki ellenőr.

Ogólnokrajowy Samorząd Polski
Országos Lengyel Önkormányzat

Dwudzieste trzecie świętowanie czyli Dzień węgierskiej Polonii 2019 23. Magyarországi Lengyelség Napi ünnepség

22 czerwca w Budapeszcie odbyły się obchody święta węgierskiej Polonii organizowane przez Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech, zwyczajowo w okolicy święta św. Władysława, od 1996 roku patrona osiadłych na Węgrzech Polaków.

Tegoroczne obchody rozpoczęła msza święta w Bazylice św. Stefana w V. dzielnicy Budapesztu, sprawowana przez jej proboszcza ks. biskupa Györgya Snella w asyście proboszcza Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Krzysztofa Grzelaka TChr.

Dostojeństwa mszy nadawała obecność pani Małgorzaty Radwan-Vass kierownika Wydziału Polityczno-Ekonomicznego Ambasady RP na Węgrzech oraz dwóch konsuli honorowych RP na Węgrzech dr Karola Biernackiego i dr Gézy Csséby, dyrektor budapeszteńskiego Instytutu Polskiego Joanny Urbańskiej, Zoltána Csallóközi doradcy wicepremiera Węgier Zsolta Semjéna, Richarda Tircsi kierownika Działu Narodowościowego w Kancelarii Premiera Węgier, dr Ewy Rónayné Słabej rzecznika narodowości polskiej w Zgromadzeniu Narodowym Węgier, przedstawicieli polskich samorządów narodowościowych i organizacji cywilnych na czele z paniami Korinną Wesolowski prezesem Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. J. Bema i Moniką Molnár prezesem Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha jednocześnie dyrektora POKO. Obecna była rzecznik narodowości polskiej I kadencji dr Csúcs Lászlóné Halina.

Po mszy świętej nastąpiła część oficjalna uroczystości. Okolicznościowe przemówienia wygłosili: Małgorzata Radwan-Vass – wiceambasador RP na Węgrzech i Zsolt Bátori, gospodarz uroczystości, przewodniczący Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech, który między innymi powiedział:

„Postać naszego wspólnego bohatera, króla św. Władysława dlatego jest tak ważna dziś dla nas, ponieważ będącej w kryzysie tożsamości Europie wytycza kierunek jego niezłomna tożsamość, jego życie i dokonania. Postać św. Władysława przeciwstawia się dzisiejszej mentalności znieważania rodzimej kultury, przeszłości i przyszłości. Dziedzictwem naszego wielkiego króla jest odważna siła twórcza i wartość miłości chrześcijańskiej. Zamiast poddania się samoobrona, zamiast nieodpowiedzialności przyjmowanie odpowiedzialności. I w końcu duma narodowa".

Podczas uroczystości odczytano list prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Warszawie Dariusza Bonisławskiego, a następnie odbyła się ceremonia wręczenia dorocznych nagród polonijnych.

W tym roku Ogólnokrajowy Samorząd Polski nagrodę św. Władysława przyznał dr Karolowi Biernackiemu, nagrody „Za Zasługi dla Węgierskiej Polonii" otrzymali: Chór Polsko–Węgierska Dalárda z Nyíregyíháza, Béla Pauer z Budapesztu i Péter Kovács z Vámosmikola. Nagrodę młodzieżową przyznano Marcelowi

Krajewskiemu. Ponadto okolicznościowe listy gratulacyjne wręczono współtwórczyniom „Dalárdy" paniom Wiesławie Bárkány, Pappné Szabó Ella i dr Széles Csabáné Dvorszki Magdolnie.

Część oficjalną święta prowadziła Tünde Trojan, a całość ubogacała muzycznie kapela Beskidek z Bielska Białej i asysta „Legionu Polskiego". 23 obchody Dnia Węgierskiej Polonii zakończyło świąteczne przyjęcie w podziemiach bazyliki.

(b.) zdj. Barbara Pál

Június 22-én Budapesten megünnepelték a Magyarországi Lengyelség Napját, amelyet az Országos Lengyel Önkormányzat szervezett.

Az ünnepséget a hagyományoknak megfelelően a Szent István bazilikában tartották. Szent László 1996 óta védőszentje a Magyarországon élő lengyeleknek.

Az idei ünnepség a Budapest V. kerületi Szent István bazilikában szentmisével kezdődött, amelyet Snell György püspökatya celebrált Krzysztof Grzelak atyával, a Lengyel Perszonális Plébánia plébánosával.

Az ünnepi szentmisét részt vett Małgorzata Radwan-Vass, a Magyarországi Lengyel Nagykövetség Politikai-Közgazdasági Osztályának vezetője, a két magyarországi tiszteletbeli lengyel konzul, dr. Karol Biernacki és dr. Cséby Géza, Joanna Urbańska, a Lengyel Intézet igazgatója, Csallóközi Zoltán, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes tanácsadója, Tircsi Richárd, a Miniszterelnökség Nemzetiségi Osztályának a vezetője, dr. Rónayné Słaba Ewa lengyel nemzetiségi szószóló, a lengyel nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek képviselői: Wesolowski Korinna, a Bem J. Lengyel Kulturális Egyesület elnöke, valamint Monika Molnár, a Szent Adalbert Egyesület elnöke és az LKK igazgatója. Az ünnepi szentmisén részt vett dr. Csúcs Halina volt nemzetiségi szószóló is.

A szent mise után következett az ünnepség hivatalos része. Ünnepi beszédet mondott: Małgorzata Radwan-Vass nagykövet helyettes, Bátori Zsolt, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke és az ünnepség házigazdája, aki többek között ezeket a szavakat intézte a jelenlévőhöz:

„Közös hősünk, Szent László személye azért fontos ma nekünk, mert az identitása szempontjából válsággal küzdő Európának irányt mutat – az ő törhetetlen személyisége, élete és tettei. Szent László alakja ellentétbe kerül azzal a mentalitással, amely elhanyagolja a helyi, nemzeti kultúrát mind a múltban, mind a jövőben. Nagy királyunk örökségeként jelenik meg a bátorságot sugalló alkotó erő és a keresztény szeretet értéke. Az önvédelemmel való megadás és felelőtlenség helyett a felelősségteljesség felvétele és a nemzeti büszkeség a követendő."

Az ünnepség folyamán felolvasták Dariusz Piotr Bonisławski, a Wspólnota Polska Egyesület elnökének a levelét, utána átadták a lengyelségi díjakat.

Az Országos Lengyel Önkormányzat a Szent László díjat dr. Karol Biernackinak, a Magyarországi Lengyelekért díjat pedig a nyíregyházi Dalárda kórusnak, a budapesti Pauer Bélának és a vámosmikolai Kovács Péternek ítélte oda, az idén az ifjúsági díjat Marcel Krajewski kapta.

Az ünnepség alkalmából oklevelet vehetett át a Dalárda kórus mellett tevékenykedő Pappné Szabó Ella, Wiesława Bárkányi és dr. Széles Csabáné Dvorszki Magdolna.

Az ünnepség hivatalos részét Trojan Tünde vezette, a nap fénypontját a Bielsko-Białaból érkezett Beskidek együttes emelte, valamint díszőrséget állt a „Lengyel Légió". A 23. Lengyelségi Napot ünnepi fogadás zárta az altemplomban.

Ogólnokrajowy Samorząd Polski
Országos Lengyel Önkormányzat

Nagroda świętego Władysława

Szent László Díj

DR KAROL BIERNACKI

Urodził się w polskim Jaśle. Studia ukończył na Uniwersytecie w Segedynie József Attila Tudományegyetem, tam też otrzymał tytuł doktora nauk. Pracował w Archiwum Wojewódzkim – Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád Megyei Levéltár, a następnie również kierował tą placówką. To z jego osobą wiąże się powstanie Samorządu Polskiego w Szeged. W latach 1999-2001 i 2006-2010 był zastępcą przewodniczącego Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech, a w latach 2003-2005 przewodniczącym Samorządu Polskiego w Szeged. Od roku 2012 pełni funkcję Konsula Honorowego RP w Szegedzie. Działania dr Biernackiego mają na celu popularyzację polskiej kultury i krzewienie polskich tradycji na Węgrzech, wzmocnienie przyjaźni między narodami polskim i węgierskim i rozwój wzajemnych kontaktów handlowych. W osiągnięciu tych celów wielką wagę dr Biernacki przywiązuje do edukacji. Jest redaktorem serii Lengyel–Magyar Történelmi Olvasókönyvnek, wspiera organizację konkursów historycznych, programów dla najmłodszych. Organizuje wystawy i konferencje naukowe. Przyłączył się do działań mających na celu upamiętnienie polskich pilotów zestrzelonych podczas II wojny światowej (Ruzsa, Szentes, Bácsbokod), jak również do postawienia w ogrodzie Katedry w Segedynie Krzyża Katyńskiego.
Od 2018 roku jest przewodniczącym zarządu Fundacji im. Wacława Felczaka. Za dotychczasowe osiągnięcia został wyróżniony licznymi odznaczeniami państwowymi tak w Polsce, jak i w jego wybranej ojczyźnie na Węgrzech.

A lengyelországi Jasło szülötte. Szegeden, a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán magyar nyelv és irodalom, illetve levéltár szakon szerzett diplomát, majd doktori fokozatot. A Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád Megyei Levéltárának munkatársa, majd későbbi igazgatója. Nevéhez fűződik a Szegedi Lengyel Önkormányzat megalakítása. Közéleti szerepvállalását 1999-2001 és 2006-2010 között az Országos Lengyel Önkormányzat alelnökeként, 2003-2005 között a Szegedi Nemzetiségi Önkormányzatok Társulásának elnökeként folytatta. Közéleti munkásságának elismeréseként 2012 óta a Lengyel Köztársaság szegedi tiszteletbeli konzulja. Munkásságát a lengyel kultúra magyarországi népszerűsítésének, a lengyel hagyományok ápolásának, a lengyel és magyar nép közötti barátság megőrzésének, és a két ország közötti gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok élénkítésének szenteli. E célok elérésében kiemelt szerepet tulajdonít az oktatásnak. Szerkesztője a Lengyel–Magyar Történelmi Olvasókönyvnek, pártolója történelmi vetélkedőknek, gyermekprogramoknak. Kiállítások, tudományos konferenciák szervezője. Részt vállalt a második világháborúban lelőtt lengyel pilóták emléke előtti tisztelgésben (Ruzsa, Szentes, Bácsbokod), illetve a szegedi Dóm kertjében a Katyńi emlékkereszt felállításában. 2018-tól kezdődően a Wacław Felczak Alapítvány kuratóriumának elnöke. Szakmai, közéleti tevékenységét számos rangos állami elismeréssel díjazták mind Lengyelországban, mind választott hazájában, Magyarországon.

PÉTER KOVÁCS

W latach 1980-2014 – do czasu przejscia na emeryturę – był dyrektorem Domu Spokojnej Starości w Vámosmikola. Budynek ten w 1939 roku przyjął uciekających z okupowanej ojczyzny Polaków, w pierwszym rzędzie wojskowych i Żydów. To w Vámosmikola został stworzony jeden z pierwszych polskich obozów dla uchodźców Péter Kovács pełniąc funkcję dyrektora placówki nieustannie współpracował z Polskim Stowarzyszeniem Kulturalnym im. J. Bema. Wspierał działania mające na celu zachowanie pamięci o polskich uchodźcach, rokrocznie umożliwiał urządzenie uroczystości rocznicowych na terenie Domu. Serdeczność i braterskie przywiązanie do spraw polskich spowodowały, że Péter Kovács – z dużym sukcesem – włączył w obchody polskich rocznic mieszkańców Domu, jak również uczniów miejscowej szkoły. W wyniku trwającej przez ponad 30 lat współpracy historia niegdysiejszego polskiego obozu uchodźców nie poszła w zapomnienie.

1980-tól 2014-ig, nyugdíjazásáig a Vámosmikolai Idősek Otthonának igazgatója. Az általa vezetett intézmény múltjából kiemelendő, hogy a jelenleg Idősek Otthonaként működő intézmény falai közé 1939-ben zsidó származású menekültek, elsősorban lengyel katonák érkeztek. A 2. világháború idején, Vámosmikolán, az idősek otthona épületében hozták létre az egyik első lengyel menekülttábort. Kovács Péter az Idősek Otthonának igazgatójaként folyamatosan együttműködött a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesülettel a lengyel menekültek emlékének ápolásában, lehetővé téve az évenkénti megemlékezést az intézmény területén. Kovács Péter a lengyel nép iránti rokonszenv, és baráti elköteleződés jeleként sikerrel vonta be a megemlékezésekbe a település és az Idősek Otthonának lakóit, valamint a vámosmikolai iskola tanulóit.Több mint 30 éves közreműködésének köszönhetően az egykori menekülttábor lakóinak emléke nem merült feledésbe.

Nagroda "Za Zasługi dla Węgierskiej Polonii"

BÉLA PAUER

W chwili obecnej pełni funkcję przewodniczącego Samorządu Narodowości Polskiej w XI dzielnicy Budapesztu, Újbuda. Poprzez swoją działalność aktywnie i z wielkim zaangażowaniem wspiera węgierską Polonię, od najmłodszych do najstarszych.Wspiera różnorakie inicjatywy kulturalne, czym wspomaga umacnianie się świadomości przynależności narodowej mieszkających na Węgrzech Polaków i osób polskiego pochodzenia. Regularnie włącza się w organizację Polskich Dni Kultury Chrześcijańskiej na Węgrzech, działalność polonijnego Klubu Seniora i realizację różnorakich programów dla dzieci. Jest członkiem Chóru św. Kingi i aktywnie uczestniczy w życiu Polskiej Parafii Personalnej.

Jelenleg Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Lengyel Önkormányzatának elnöki tisztségét tölti be. Közéleti tevékenységével aktívan és lelkesen szolgálja a magyarországi Polóniát, a kicsiktől a nagyokig. Felkarolja a különféle kulturális kezdeményezéseket, hozzájárulva a lengyel identitás erősítéséhez. Segíti a Lengyel Keresztény Kulturális Napok szervezését, a Senior Klub működését, és a lengyel gyermekprogramok megvalósítását. A Szent Kinga kórus tagja. A Lengyel Perszonális Plébánia életében is aktívan részt vállal.

MÉLTATÁS

CHÓR DALÁRDA

Amatorski chór kameralny Dalárda powstał w 2011 roku z inicjatywy Węgrów, którzy ukończyli studia w Polsce i ich przyjaciół pragnących bliżej poznać polską kulturę. W repertuarze znajdują się polski pieśni ludowe, chóralne i kościelne. Chór regularnie występuje na Węgrzech i za granicą. Wydał dwie płyty. Członkowie chóru są wielce zaangażowani w polsko–węgierską współpracę kulturalną, a szczególnie w pogłębianie związków między Nyíregyházą a jej miastem partnerskim Rzeszowem. Dyrygent chóru Ella Pappné Szabó jest wielokrotnie nagradzanym, emerytowanym nauczycielem muzyki, wspomaga ją akompaniując Magdolna dr Széles Csabáné Dvorszki Magdolna, a część administracyjną i organizacyjną wzięła na siebie Wiesława Bárkányi. Chór pracuje pod egidą Polsko–Węgierskiego Stowarzyszenia Sto Lat przy wsparciu Samorządu Narodowości Polskiej w Nyíregyháza.

A kamarakórus igényes, amatőr zenebarát közösség, amely 2011-ben alakult Lengyelországban tanult magyar ösztöndíjasokból, illetve Lengyelországot, a lengyel kultúrát megismerni akaró baráti társaságból. Zenei palettájukon lengyel népdal feldolgozások, gurál népdalok, lengyel kórusművek, egyházi művek szerepelnek. Rendszeresen fellépnek Magyarországon és külföldön, megalakulásuk óta 2 zenei cd-t is megjelentettek. A lengyel-magyar kulturális együttműködés elkötelezettjei, mind országos, mind helyi szinten, különösen nagy szerepet töltenek be Nyíregyháza és testvérvárosa, Rzeszów közötti kapcsolatok elmélyítésében. Karvezetőjük Pappné Szabó Ella nyugdíjas zenetanár, több rangos kitüntetés birtokosa. A zenei kíséretben a kórus segítségére van Dr. Széles Csabáné Dvorszki Magdolna. A kórust szervező munkájával segíti Bárkányi Wieslawa. A kórus a „STO-LAT" Lengyel–Magyar Baráti Társaság Egyesület fenntartásában és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatának támogatásával működik.

"Magyarországi Lengyelekért" Emlékérem

MARCEL KRAJEWSKI

Jest uczniem Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech. Aktywnie włącza się w organizowane przez szkołę konkursy i programy artystyczne. Swoim zaangażowaniem jest przykładem dla rówieśników.

Az Országos Lengyel Önkormányzat fenntartásában működő Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola növendéke.Testvéreivel együtt eredményesen vesz részt a lengyel nyelvi képzésben.Az Iskola által szervezett versenyek, vetélkedők, művészeti programok lelkes közreműködője. A lengyel nyelv iránti elköteleződésével, szerepvállalásaival példát mutat és ösztönzi korabeli társait.

Prezydent RP Andrzej Duda podpisał nowelizację ustawy o Karcie Polaka

Informacja w sprawie ustawy z dnia 16 maja 2019 roku o zmianie ustawy o Karcie Polaka.

Celem nowelizacji jest rozszerzenie zakresu regulacji ustawy o Karcie Polaka na wszystkie osoby polskiego pochodzenia zamieszkałe za granicą.

Nowelizacja likwiduje dotychczasowe zróżnicowanie uprawnień osób polskiego pochodzenia z uwagi na posiadane przez te osoby obywatelstwo.

Karta Polaka będzie mogła być przyznana osobie:

1) nieposiadającej w dniu złożenia wniosku o wydanie Karty Polaka oraz w dniu przyznania Karty Polaka obywatelstwa polskiego lub

2) nieposiadającej zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub

3) posiadającej status bezpaństwowca.

W konsekwencji zmienionego zakresu podmiotowego, w ustawie wprowadzono szereg zmian redakcyjnych, m.in. usunięto wymóg, by organizacja polska lub polonijna, wystawiająca zaświadczenia potwierdzające aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej, działała na terenie jednego z państw, o których była mowa w dotychczasowym art. 2 ust. 2 ustawy.

Usunięto także wymóg posiadania obywatelstwa jednego z państw, o których była mowa w art. 2 ust. 2 ustawy, w przypadku ubiegania się o Kartę Polaka przez osobę, której polskie pochodzenie zostało stwierdzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 609 i 1669).

W związku z przyjęciem przez Sejm projektu PiS ws. nowelizacji ustawy, Karta Polaka, obejmująca dotąd 15 krajów powstałych po rozpadzie ZSRR, została rozszerzona na cały świat.

Nowelizacja zmieniła także nazwę „Rady do Spraw Polaków na Wschodzie", rozpatrującej odwołania od decyzji wydawanych w sprawach Karty Polaka – na „Radę do Spraw Polaków poza Granicami Kraju".

Ponadto wprowadzono obligatoryjne sprawdzenie, w terminie 30 dni, przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego wprowadzonych do rejestru wniosków o wydanie Karty Polaka lub przedłużenie jej ważności, czy wobec wnioskującego zachodzą okoliczności określone w przepisach ustawy, przemawiające za odmową przyznania lub przedłużenia ważności Karty Polaka.

Nieprzedstawienie informacji w terminie uznaje się za równoważne z brakiem okoliczności przemawiających za odmową przyznania lub przedłużenia ważności Karty Polaka. Wprowadzono również 30-dniowy termin na wydanie przez właściwego konsula lub wojewodę decyzji o przyznaniu albo odmowie przyznania Karty Polaka oraz o przedłużeniu ważności Karty Polaka albo odmowie przedłużenia jej ważności (od dnia przedstawienia informacji przez właściwe organy albo upływu terminu na ich przedstawienie).

Postępowania w sprawach o przyznawanie i unieważnianie Karty Polaka wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy prowadzone będą na podstawie przepisów dotychczasowych.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

źródło: Wspólnota Polska

Tünde Trojan laureatką nagrody Pro Cultura Minoritatum Hungariae

21 maja w kinoteatrze narodowym „Urania" w Budapeszcie odbyła się uroczysta, doroczna gala wręczenia nagrody „Pro Cultura Minoritatum Hungariae". Ceremonii dokonał wicepremier Węgier dr Zsolt Semjén oraz Minister ds. Wyznań, Mniejszości Narodowych i Organizacji Pozarządowych Miklós Soltész, a jednym z 13 laureatów nagrody została Tünde Trojan.

Uroczystość swą obecnością zaszczycili ambasadorzy m.in. Serbii, Słowenii, Chorwacji i ambasador RP prof. Jerzy Snopek. Przybyli parlamentarni rzecznicy narodowościowi, przewodniczący krajowych samorządów narodowościowych, dyrektorzy instytucji narodowościowych. Sale „Uranii" wypełnili goście słowaccy, bułgarscy, chorwaccy, polscy, niemieccy, romscy, rumuńscy, rusińscy, serbscy i słoweńscy.

Tünde Trojan urodziła się i wyrosła w rodzinie polsko–węgierskiej. Jej Ojciec znany artysta grafik Marian Trojan, pozostawił jej w spuściźnie naturalną dwukulturowość. Urodziła się w Egerze, tam ukończyła szkołę średnią, ale na studia wybrała się na Uniwersytet Jagielloński, na którym ukończyła Teatrologię. W Krakowie stawiała swoje pierwsze zawodowe kroki. Po 10-ciu latach pobytu w Polsce wróciła na Węgry i początkowo związała się z Füzesabony, potem przeniosła się do Budapesztu, pracowała m.in. w Instytucie Polskim.

Od 1998 roku nieprzerwalnie związana jest z redakcją polską publicznego radia węgierskiego przy redagowaniu cotygodniowego „Magazynu Polskiego", a od siedmiu lat przy produkcjach telewizyjnych do programu „Rondó". Od 2007 roku jest autorką cyklu „Határtalanul Exkluzív" publikowanego w „Głosie Polonii". Teatr jest jej szczególnie bliski, obecnie współpracuje z Teatrem Narodowościowym. Jest tłumaczką.

Nagroda „Pro Cultura Minoritatum Hungariae" przyznawana jest od 2005 roku osobom indywidualnym i zespołom wywodzącym się z 13-tu i oficjalnie uznanych przez Parlament Węgier narodowości za wybitne zasługi w dziedzinie kultur mniejszościowych ubogacających kulturę Węgier.

(b.) zdj. Barbara Pál

Poznański Czerwiec '56

30 czerwca po Mszy świętej przedstawiciele Ambasady RP, delegacja Węgierskiego Związku 56. Roku, Fundacji im. W. Felczaka oraz Ogólnokrajowy Samorząd Polski i Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha wraz z braćmi Węgrami uczcili pamięć bohaterów Poznańskiego Czerwca oraz Węgierskiej Rewolucji 1956 roku i złożyli wieńce przy kopijniku przed Kościołem Polskim.

Polacy zachowali pamięć o rewolucji na Węgrzech w czasach, kiedy nad Dunajem było to zakazane. Wszystkim wiadomo, że nie byłoby węgierskiego października bez polskiego czerwca. Wystąpienia przeciwko władzy komunistycznej w 1956 roku w Poznaniu uświadomiły bowiem Węgrom, że można zbuntować się przeciwko systemowi. Poznańskiego czerwca nie można jednak porównywać z węgierskim październikiem. Wydarzenia poznańskie miały, bowiem charakter lokalny, a powstanie węgierskie ogólnonarodowy i odbiło się echem na całym świecie.

W Budapeszcie jest kilka symbolicznych miejsc związanych z polską pamięcią 1956 roku. Jednym z nich jest ten kopijnik odsłonięty 26 czerwca 2016 roku upamiętniający 60 rocznicę wybuchu powstania w Poznaniu i na Węgrzech. Autorem kopijnika jest Sándor Nagy, a inicjatorem jego powstania węgierski samorząd na Kőbánya przy wsparciu Związku 56 roku. Na tablicy umieszczonej przy kopijniku widnieje dwujęzyczny napis: „1956-2016 na upamiętnienie 60 rocznicy wydarzeń Poznańskiego Czerwca '56"

Małgorzata Soboltyński
zdj. Barbara Pál

Droga do 4 czerwca

W tym roku obchodziliśmy 30 rocznicę wyborów czerwcowych – pierwszych częściowo wolnych wyborów do polskiego parlamentu po II wojnie światowej, które odbyły się 4 czerwca 1989 roku. Z tej okazji Polski Instytut Badawczy i Muzeum w Budapeszcie przygotował wystawę czasową „Droga do 4 czerwca – ze zbiorów niezależnych wydawnictw opozycyjnych", na którą składają się eksponaty i dokumenty archiwalne pochodzące ze zbiorów PIBM.

Oprócz niezależnych pism i samizdatów, można na wystawie zobaczyć m.in. przypinki opozycyjne oraz bardzo ciekawą kolekcję znaczków pocztowych oraz pocztówek przedstawiających wydarzenia i postaci związane z opozycją.

Wystawa została otwarta 3 czerwca i będzie dostępna w siedzibie instytucji do końca wakacji.

Anna Szczęsnowicz

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum — Polski Instytut Badawczy i Muzeum

KRÓNIKA

Od radości do dramatu – konferencja naukowa PIBM

Lata 1918-1920 były niezwykle ważne dla Europy – w tym dla Polski i Węgier. Z jednej strony odzyskanie po 123 latach polskiej państwowości, z drugiej utracenie większości terenów Wielkich Węgier. Przez te parę lat radość mieszała się z dramatem. I właśnie tym czasem i naszej wspólnej polsko–węgierskiej historii pierwszej połowy XX wieku, poświęcona była konferencja naukowa Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum.

7 czerwca 2019 roku naukowcy z Polski i Węgier wygłosili 10 referatów podczas spotkania zatytułowanego „Od radości do dramatu. Lata 1918-1920 w odbiorze polskim i węgierskim".

W ciągu kilku godzin, wyłonieni w konkursie prelegenci (doktoranci i doktorzy nauk humanistycznych), nie tylko zaprezentowali swoje badania i przemyślenia z nimi związane, ale także pogłębiali wiedzę poprzez inspirujące dyskusje. Podobieństwo tematów wygłoszonych referatów, przy jednoczesnym zróżnicowaniu zagadnień (uzależnionym od zainteresowań badawczych naukowców), przyczyniło się do jeszcze ciekawszego i pełniejszego zapuszczenia się w meandry historii.

Owocem spotkania będzie publikacja pokonferencyjna, dzięki której o naszej historii 1918-1920, będzie można dowiedzieć się jeszcze więcej.

Projekt został dofinansowany ze środków Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka.

Anna Szczęsnowicz

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum
Polski Instytut Badawczy i Muzeum

INSTYTUT WSPÓŁPRACY POLSKO-WĘGIERSKIEJ IM. WACŁAWA FELCZAKA

PROGRAM KONFERENCJI

„Od radości do dramatu. Lata 1918 – 1920 w odbiorze polskim i węgierskim"

Polski Instytut Badawczy i Muzeum w Budapeszcie
7 czerwca 2019 roku

9.30 -10.00 – rejestracja uczestników
10.00 - 10.15 – oficjalne otwarcie konferencji
10.15 - 10.35 – **prof. Radosław Zenderowski, UKSW**: Od państwa multietnicznego do państwa monoetnicznego. Bilans polskich i węgierskich doświadczeń 1918-2018
10.35 - 10.55 – **Zsolt Náday, ELTE**: Węgierska historiografia o Spiszu na przełomie XIX-XX. w. na podstawie wybranych syntez
10.55 - 11.15 – **prof. Jacek Wojnicki, UW**: Między liberalizmem a autorytaryzmem: stulecie dziejów ustrojowych Węgier 1918 - 2018
11.15 - 11.45 – dyskusja i krótka przerwa kawowa
11.45 - 12.05 – **Bari László Bence, CEU**: Zapomniana alternatywa: dyskusja o "polskim samookreśleniu" w Monarchii Austro-Węgierskiej podczas I wojny światowej 1917—1918
12.05 - 12.25 – **dr Aleksandra Sylburska, UŁ**: Polscy dyplomaci wobec węgierskich legionistów w okresie międzywojennym i po zakończeniu drugiej wojny światowej (do 1948 r.)
12.25 - 13.15 – dyskusja i przerwa obiadowa
13.15 - 13.35 – **Sulics Fruzsina, PPKE**: Zbiór plakatów i drobnych druków z okresu 1918—1920 w Państwowej Bibliotece Széchenyiego
13.35 - 13:55 – **Paulina Chrząszcz, Emilia Rydel, Instytut im. Pileckiego**: Krytyczna analiza dokumentów Związku Legionistów Polskich w perspektywie teorii historii wzajemnych oddziaływań
13.55 - 14.15 – **Bedők Péter, PPKE**: Zdystansowanie się ostatecznie: teoretyczne porównanie stosunki polsko-litewskich i węgiersko-chorwackich od I wojny światowej do konferencji pokojowych (1914–1920)
14.15 - 14.45 – dyskusja i przerwa kawowa
14.45 - 15.05 – **dr Aleksander Sielicki, Kubański Uniwersytet Państwowy** (Rosja): Z Kaukazu Północnego do odrodzonej Polski. Losy wybranych rodzin
15.05 - 15.25 – **Balázs István Miklós, ELTE, PIBM**: Fragmenty z późniejszej oceny systemów politycznych stworzonych na Węgrzech między 1918–1920
15.25 - 16.00 – dyskusja, podsumowanie konferencji

Klisze pamięci. Labirynty Mariana Kołodzieja

Instytut Polski w Budapeszcie wraz ze Stowarzyszeniem Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha zorganizował w Galerii Platan wystawę prac polskiego artysty Mariana Kołodzieja „Klisze pamięci. Labirynty", jej wernisaż odbył się 12 czerwca

Wystawa została zaprezentowana w rocznicę pierwszego transportu polskich więźniów do KL Auschwitz w ramach przygotowania do obchodów 80-lecia wybuchu II wojny światowej.

Wystawę zaprezentował franciszkanin o. Piotr Cuber, OFM Conv. Naturalnie jest to tylko mała cząstka całości, która zawiera ponad 200 kompozycji rysunkowych.

Marian Kołodziej urodził się w 1921 roku w Raszkowie. W czasach szkolnych działał w harcerstwie. Po klęsce Polski w 1939 roku zamierzał się przedostać do polskiego wojska we Francji. Został aresztowany przez gestapo w Krakowie i z pierwszym transportem Polaków 14 czerwca 1940 roku trafił do Oświęcimia. Naznaczony został numerem 432 i był więziony w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau, a następnie od września 1944 roku do 6 maja 1945 był więziony jeszcze w Gross Rosen, Breslau-Lissa, Buchenwald, Sachsenhausen i Matthhausen-Ebense.

Przez wiele lat tylko najbliżsi wiedzieli o jego przeżyciach z lat 1940-1945.

Po wojnie wrócił do kraju, ukończył scenografię w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, pod kierownictwem prof. Karola Frycza. W 1951 roku rozpoczął pracę w teatrze Wybrzeże, gdzie pozostał do emerytury. Zrealizował tam mnóstwo prac scenograficzno-kostiumologicznych.

Największą, światową sławę przyniósł mu jednak projekt ołtarza okrętu na gdańskiej Zaspie. W 1987 roku Ojciec Święty Jan Paweł II odprawił przy nim centralną dla Wybrzeża Mszę świętą. Ołtarz wzbudził podziw nawet samego Papieża, uważany jest za najbardziej niezwykły spośród wszystkich, jakie wybudowano na trasach pielgrzymek Jana Pawła II. Z mostku okrętu Papież wygłosił słynną homilię.

W 1992 roku artysta przeżył udar mózgu, w wyniku którego został sparaliżowany. Wskutek ciężkiej choroby odczuł moc słów poety Herberta: „Ocalałeś nie po to, żeby żyć. Masz mało czasu, trzeba dać świadectwo".

W ramach rehabilitacji, na małych kartkach zaczął rysować ołówkiem przywiązanym do ręki. Później rysunki te łączył w większe kompozycje. Nabierał coraz większej sprawności, wracał do zdrowia. Powstał w ten sposób wstrząsający cykl – zapis pamięci o współwięźniach, upodleniu i cierpieniu. Poprzez swoje słowa-obrazy, tworzące klisze pamięci, wprowadza nas w labirynty wspomnień o tym, co przeżył i czego doświadczał w piekle Auschwitz.

Swoje prace po raz pierwszy pokazał w 1994 roku na wystawie w Gdańsku. Ksiądz prof. J. Tischner powiedział wtedy: „Byłem parę razy w Oświęcimiu, chodziłem po Brzezince. Ale nigdy nie zobaczyłem tam tego, co zobaczyłem na tej wystawie. Moja reakcja jest taka: prawdziwy Oświęcim jest tutaj".

Całość wystawy składa się z ponad 200 kompozycji rysunkowych oraz elementów dodatkowych, jak prycze, drewniane sylwety, krzyż z desek. Artysta tworzył je 16 lat. Prace przedstawiają wizję gehenny obozowej

KRÓNIKA

w niemieckim obozie Auschwitz, a jednocześnie uwypuklają heroiczne zwycięstwo odniesione tam przez polskiego franciszkanina, św. Maksymiliana Kolbego, który oddał życie za współwięźnia Franciszka Gajowniczka. Świadkiem tego wydarzenia był Marian Kołodziejczyk. Ojciec Maksymilian był przede wszystkim Człowiekiem, a w warunkach obozowych bycie człowiekiem graniczyło z heroizmem.

Artysta swoje prace nazywał listem starego człowieka do samego siebie sprzed 55 lat, a także hołdem tym wszystkim, którzy spopieleni – odeszli.

Przed śmiercią Marian Kołodziej ofiarował swoje dzieło franciszkańskiemu Centrum św. Maksymiliana w Harmężach koło Oświęcimia i zostało one umieszczone w podziemiach tamtejszego kościoła. Centrum św. Maksymiliana jest ośrodkiem pamięci i modlitwy, a zarazem wotum wdzięczności za życie, dzieło oraz ofiarę Maksymiliana Kolbego. Prowadzą je franciszkanie oraz Misjonarki Niepokalanej Ojca Kolbego. Podczas II wojny światowej w Harmężach istniał podobóz Harmense należący do KL Auschwitz.

Artysta zmarł w 2009 roku, a jego prochy spoczęły w krypcie w Centrum.

Wystawa wprowadza nas w głęboką zadumę, refleksję i przestrogę, można tu uzmysłowić sobie ogrom zła tkwiący w człowieku, ale i ogrom dobra zakodowany w ludzkości. Świat się niewiele zmienił, zmieniły się tylko metody zabijania: aborcja, eutanazja i niestety coraz częściej można usłyszeć słowa „zabij go". Świat niestety zobojętniał na to słowo.

Małgorzata Soboltyński
zdj: Réka Hegyháti

80 urodziny Instytutu Polskiego

Z naprawdę wielkim rozmachem, bo trwającym przez dwa dni cyklem imprez obchodził swoje 80 urodziny Instytut Polski w Budapeszcie. Szanowny jubilat wraz z Instytutami Polskimi działającymi w Londynie i Bukareszcie, należy do najstarszych placówek zagranicznych promujących polską kulturę za granicą, rozpoczął działalność z początkiem 1939 roku, a oficjalne jego otwarcie nastąpiło 24 maja 1939 roku.

31 maja i 1 czerwca koncert plenerowy, dużo muzyki (wystąpili: wsparty przez polonijny zespół Polonez zespół Tęgie Chłopy, zespół Czerwie i legendarny Sztywny Pal Azji), tańca, wyjątkowy pokaz filmowy, wystawy (prac Magdaleny Abakanowicz i plakatów okolicznościowych przygotowanych na jubileusz), programy dla całej rodziny i oczywiście specjalny tort wypełniły urodziny tej zacnej instytucji.

Impreza urodzinowa Instytutu Polskiego przyciągnęła naprawdę znamienitych gości ze świata kultury i dyplomacji z ambasadorem RP prof. Jerzym Snopkiem z małżonką, rzecznik narodowości polskiej dr. Rónayné Słabą Ewą i przewodniczącym Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech Zsoltem Bátorim na czele. Przybyli przedstawiciele polonijnych instytucji i organizacji, naukowcy zajmujący się problematyką polsko–węgierską tłumacze i nauczyciele oraz wszyscy, którzy przez lata związani byli z działalnością Instytutu – wielu z nich otrzymało pamiątkowe plakietki i wyróżnienie „Przyjaciela Instytutu Polskiego".

(red.) zdj. Instytut Polski

Dzień Rodzinny w Székesfehérvár

6 czerwca oddział Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech w Székesfehérvár zorganizował Dzień Rodziny!

Uczniowie w wielkiej tajemnicy przed rodzicami przygotowali niespodzianki z okazji polskiego Dnia Mamy i Dnia Taty – na Węgrzech Dzień Matki obchodzi się w pierwszą niedzielę maja, a Dnia Ojca nie ma w węgierskiej tradycji wcale.

Dzieci przygotowały część artystyczną oraz własnoręczne prezenty. Pięknie wypowiedziane wiersze oraz chwytające za serce piosenki były powodem radości i wzruszeń wszystkich zebranych gości.

(red.)

Wystawa Dumne z wnucząt!

20 czerwca Rodziny Polonijne w Újpeszcie spotkały się ostatni raz przed wakacjami. Spotkaniu towarzyszyła niecodzienna wystawa pt.:„Dumne z wnucząt!"

Zapadła na nim decyzja, by zrobić prezentacje wnuków występujących na zdjęciach.

Wywiązała się bardzo interesująca dyskusja. Okazało się, że nasze babcie twierdzą właściwie jednomyślnie, że bardzo kochają wnuki i są rade, ze spotkań z nimi, ale do wychowania ich się nie wtrącają, ba nawet nie podpowiadają. Wszystkie wnuczęta są miłe i babcie bardzo kochają. Babcie (i wnuczki) są świadome, że najlepszym prezentem dla babci są rozmowy po polsku. Oczywiście duża w tym jest rola nie tylko rodziców, ale babć, które najczęściej zaprowadzają wnuczęta do polskiego przedszkola lub szkoły.

Narodziła się też idea zorganizowania podobnej, acz większej wystawy w którejś z prestiżowych, polonijnych sal w Budapeszcie, tak by sprawić radość i babciom i wnukom

Z polonijnym pozdrowieniem,

Asia Priszler

Dzień Osadnika Polskiego w Argentynie

Od 1995 roku dzień 8 czerwca świętuje się w Argentynie, jako Dzień Osadnika Polskiego. Día del Colono Polaco upamiętnia przybycie Polaków do Argentyny z początkiem czerwca 1897 roku. Argentyna jest jedynym krajem na świecie, który świętuje podobny dzień!

8 czerwca 1897 roku do portu w Buenos Aires wpłynął statek z czternastoma polskimi rodzinami na pokładzie. O ile wcześniej Polacy już przybywali do Argentyny, to właśnie osiedlenie się rodzin chłopskich z Małopolski było początkiem ruchu polonijnego. Jego centrum to prowincja Misiones na północy kraju.

Masową emigrację Polaków za ocean promowała Liga Morska i Kolonialna w II RP, która wspierała powstanie Międzynarodowego Towarzystwa Osadniczego w 1936 roku. Łącznie do Ameryki Południowej trafiło 150 tys. Polaków, a po wojnie ich liczba wzrosła o kolejne 20 tys. – tym razem tzw. „turystów Andersa", czyli byłych żołnierzy II Korpusu.

Liczbę obywateli Argentyny o polskich korzeniach szacuje się na 150-450 tys.

źródło: Wspólnota Polska

KRÓNIKA

Wakacje czas zacząć!

13 czerwca odbyło się uroczyste zakończenie roku szkolnego 2018/2019 w Szkolnym Punkcie Konsultacyjnym w Budapeszcie.

Na szkolnym dziedzińcu licznie zgromadzeni uczniowie, rodzice, Grono Pedagogiczne, honorowi goście, w tym Ambasador RP prof. Jerzy Snopek wraz z małżonką, dyrektor Instytutu Polskiego Joanna Urbańska, prezes Stowarzyszenia Polonia Nova Maria Felföldi i przewodnicząca Samorządu Mniejszości Polskiej XVIII dz. Budapesztu Katarzyna Balogh, mieli okazję zapoznać się z najważniejszymi tegorocznymi osiągnięciami szkoły i poznać uczniów, którzy na ten sukces zapracowali.

Wśród nich znalazła się pokaźna grupa uczniów z wynikami celującymi, laureaci konkursów, w tym m.in międzynarodowego Konkursu „Kangur Matematyczny", a także nasi uhonorowani statuetką „Złotego Absolwenta" maturzyści.

Należy podkreślić, iż w tym roku trzech naszych uczniów przystąpiło do międzynarodowej matury z języka polskiego w systemie IB i czterech uczniów w systemie węgierskim. Wszyscy osiągnęli wspaniałe wyniki. Jesteśmy z Was dumni!

Ku wielkiej radości całej społeczności szkolnej w tym roku szkolnym Rada Rodziców doceniając wysiłek każdego ucznia w łączenie dwóch szkół podjęła decyzję o wręczeniu wszystkim uczniom naszej szkoły nagród książkowych.

W swoim wystąpieniu ambasador RP prof. Jerzy Snopek odniósł się do kwestii łączenia obowiązków w dwóch szkołach. Składając podziękowania uczniom za podjęcie tego olbrzymiego trudu zgłębiania wiedzy o języku polskim, polskiej kulturze i historii poza granicami kraju, podkreślił, że wysiłek ten w przyszłości wspaniale zaowocuje.

Kierownik SPK Beata Mondovics w swoim krótkim podsumowaniu upływającego roku podkreśliła, że szereg wspaniałych projektów edukacyjnych zrealizowanych w tym roku nie byłby możliwy do przeprowadzenia gdyby nie wielkie zaangażowanie ze strony rodziców, a także pomoc finansowa i merytoryczna ze strony polskich i polonijnych instytucji.

I właśnie uroczystość zakończenia roku stała się doskonałą okazją do wręczenia dyplomów z podziękowaniami zasłużonym rodzicom, a także wspaniałych pamiątek szkolnych naszym zaprzyjaźnionym instytucjom.

Po oficjalnej części uroczystości uczniowie klas młodszych przy wsparciu Zosi Bedyńskiej wprowadzili wszystkich w nastrój iście wakacyjny i piosenką na ustach... „Lato, lato, lato czeka...." nieoficjalnie rozpoczęli tegoroczne wakacje.

Życzymy wszystkim członkom naszej szkolnej społeczności udanych i niezapomnianych wakacji!

SPK

Już pachnie wakacjami! To był (kolejny) fantastyczny rok!

Oficjalne zakończenie zajęć jest niewątpliwie najbardziej oczekiwanym – po jego rozpoczęciu oczywiście – wydarzeniem w roku szkolnym. Na świadectwa, podsumowania oraz (szczere) podziękowania i pochwały czekają i uczniowie i nauczyciele i rodzice.

W Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech tym roku uroczystość ta miała miejsce 15 czerwca.

W słoneczne i praktycznie wakacyjne już przedpołudnie, w sali zaprzyjaźnionego Instytutu Badawczego i Muzeum zebrali się uczniowie i rodzice oddziału w Budapeszcie i chociaż uczniowie pozostałych oddziałów szkoły odbierali swoje świadectwa w miejscach prowadzenia zajęć – czyli zebrała się tylko niewielka część społeczności uczniowskiej – było naprawdę tłoczno i gwarno.

Uroczystość rozpoczęła się wprowadzeniem pocztu sztandarowego oraz odśpiewaniem (!) polskiego i węgierskiego hymnu, w co pięknie zaangażowali się wszyscy zebrani – akompaniowała Justyna Michalska-Potys

Spotkanie swoją obecnością zaszczyciła rzecznik narodowości polskiej dr Rónayé Słaba Ewa, która jest z Ogólnokrajową Szkołą związana w sposób szczególny – to z jej pomysłu, inicjatywy i wytrwałości 15 lat temu narodził się nieznany wcześniej, a wbudowany w węgierskie struktury oświatowe system edukacji uzupełniającej wypracowany dla niewielkich liczebnie, a rozproszonych terytorialnie mniejszości, to ona przecież była dyrektorem naszej szkoły przez pierwsze 10 lat działania.

W swoim krótkim przemówieniu Ewa Słaba poinformowała zebranych o planowanych inicjatywach ustawodawczych mających usystematyzować nauczanie religii w szkołach narodowościowych i podkreśliła swoje poparcie dla idei znalezienia rozwiązania dla problemów lokalowych szkoły, które przy stałym wzroście liczby uczniów są coraz bardziej odczuwalne.

Ze względu na obowiązki wynikające z prowadzenia przy OSP Lokalnego Ośrodka Metodycznego na tegorocznym rozdaniu świadectw nie mogła być obecna dyrektor placówki Anna Lang. W jej imieniu obowiązki pani domu świetnie spełniała wicedyrektor szkoły Alina Papiewska-Csapó. Odczytała list, który do społeczności szkolnej skierowała przebywająca na Światowym Zjeździe Nauczycieli Polonijnych dyrektor.

Anna Lang podziękowała w nim wszystkim i uczniom i nauczycielom i rodzicom za trud włożony w kończący się rok szkolny. Podkreśliła, że niemożliwym jest istnienie szkoły bez ich zaangażowania, i że ona widzi i docenia ogrom pracy, jaki wszyscy sumiennie wkładają przez wiele miesięcy roku szkolnego.

Zaznaczyła, że był to bardzo udany rok. Nie obyło się oczywiście bez trudności i problemów, ale teraz, na zakończenie roku patrząc na świetne efekty wspólnych starań wydają się one być bardzo odległe i wszystkich rozpiera zasłużona duma.

A jest z czego być dumnym!

W tym roku w szkole uczyło się prawie 200 uczniów, co jest

rekordem w jej całej historii. 4 uczniów z doskonałymi wynikami zdało rozszerzoną maturę z języka polskiego. Szkoła po raz kolejny otrzymała tytuł Szkoły Kreatywności i Innowacji. Reprezentanci społeczności szkolnej wzięli udział w XX Międzynarodowej Akademii Polskiej Poezji w Tarnowie. Nauczyciele dwukrotnie zasiedli w szkolnych ławkach podnosząc swe umiejętności kursach metodycznych. Szkołę – po raz pierwszy w historii – odwiedziła polska minister edukacji Anna Zalewska. Uczniowie OSP hucznie obchodzili urodziny Biało-Czerwonej i pobiegli w ogólnokrajowej Sztafecie Niepodległości. Kontynuowano współpracę z zaprzyjaźnionymi szkołami w Polsce, dzięki której – już po raz kolejny uczniowie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej na Węgrzech mieli możliwość uczestniczyć w zajęciach w polskiej szkole wraz z rówieśnikami z Wrocławia, wyjechali również do Krakowa śladami Moniuszki i do Żywca na festiwal Żywieckie Gody.

Po części oficjalnej na dobry początek wakacji rozbawiły zebranych inscenizacje: piosenki „Żuczek z biedronką" i wiersza „Dziad i Baba". Na pożegnanie wszyscy razem zaśpiewali popularny wakacyjny szlagier „Lato, lato…" i chociaż na kilkanaście najbliższych tygodni uczniowie żegnali (bez żalu) szkolne ławki, Pitagorasa i książki nie musieli na długo żegnać swoich szkolnych kolegów i przyjaciół – latem Ogólnokrajowa Szkoła Polska organizuje i współorganizuje kilka obozów dla uczniów w różnym wieku.

Skrót tegorocznych wydarzeń można obejrzeć stronie szkoły.

(red.)

MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

STANISŁAW KARCZEWSKI

Warszawa, 19 czerwca 2019 roku

Do Organizacji Oświatowych,
Nauczycieli, Uczniów i Rodziców

Szanowni Nauczyciele,
Drodzy Rodzice i Uczniowie,

w przededniu wakacji, pragnę serdecznie podziękować nauczycielom i pedagogom szkół polonijnych i polskich za granicą za pełną pasji i poświęcenia pracę. Jestem Państwu wdzięczny za trud przekazywania uczniom potrzebnej wiedzy, ale także za to, że wskazujecie im drogę do mądrej, uczciwej i odpowiedzialnej dorosłości. To dzięki Wam, Drodzy Nauczyciele, placówki oświatowe za granicą są gotowe na obecne i przyszłe wyzwania, co sprawia, że tu, w Polsce, możemy być dumni z polonijnej edukacji.

Wszystkim nauczycielom polonijnym dziękuję za dobrą pracę, za ofiarne wypełnianie misji wobec młodego pokolenia. Zawód nauczyciela, zwłaszcza uczącego za granicą wymaga oddania, dyspozycyjności i rozległej wiedzy.

Z okazji zakończenia roku szkolnego nauczycielom i wszystkim pracownikom oświaty polonijnej życzę, aby nadchodzący czas odpoczynku od powinności pedagogicznych był okazją do szczególnego odczuwania zasłużonej dumy z dobrze pełnionych obowiązków, a kolejny rok szkolny upłynął na owocnej, satysfakcjonującej pracy na rzecz Polaków mieszkających za granicą.

Młodzieży chcę życzyć pięknych, radosnych wakacji, wspaniałych przygód. Nabierajcie sił na kolejny rok szkolny!

Z wieloma z Was, Droga Młodzieży, już wkrótce się zobaczę, bowiem okres wolny od nauki szkolnej dla nauczycieli i uczniów, to dla mnie – jako Marszałka Senatu i jednocześnie patrona Polonii i Polaków za granicą – czas wytężonej pracy, ale jakże cenny i wyczekiwany. To czas letnich spotkań z Rodakami z całego świata. Z radością i satysfakcją, odwiedzam w całej Polsce młodzież polonijną, która dzięki wsparciu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej ma szansę, często po raz pierwszy, spędzić wakacje w Ojczyźnie. Na górskich szlakach, nad morzem czy na jeziorach młodzież czerpie z dobrodziejstw rodzimej przyrody, utrzymując przy tym kontakt z rówieśnikami z Polski, z językiem, historią i kulturą. Tak liczne od Państwa zaproszenia do udziału w tych spotkaniach traktuję jako wyróżnienie i wyraz zaufania do prac Senatu IX Kadencji, który od początku ukonstytuowania się przywiązuje ogromną wagę do przyjazdów polonijnych dzieci i młodzieży, również z najodleglejszych zakątków świata, na wypoczynek do kraju.

Drodzy Nauczyciele, Duchowni, Wychowawcy, Rodzice i wszyscy zaangażowani w edukację polonijną, przyjmijcie, proszę, najserdeczniejsze podziękowania i gratulacje. Chciałbym, aby troska Senatu Rzeczypospolitej Polskiej o przyszłość młodego pokolenia dodała Wam wiary w powodzenie i słuszność misji, jaką jest nauczanie i wychowanie młodzieży. Tobie zaś, Droga Młodzieży, życzę pełnego wrażeń odpoczynku i bezpiecznego powrotu do szkolnych ław.

Z poważaniem
Stanisław Karczewski

Śladami Stanisława Moniuszki w Krakowie

Programy pozalekcyjne, a często również i zajęcia lekcyjne, w mijającym roku szkolnym w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej poświęcone były w znacznej części dwóm ważnym zagadnieniom związanym z historią Polski.

W pierwszym semestrze – przypadającym na ostatnie miesiące 2018 roku kalendarzowego – uwaga wszystkich skupiała się na 100 rocznicy odzyskania niepodległości. Uczniowie robili prezenty dla niepodległej, brali udział w szkolnych konkursach, licznych imprezach organizowanych przez instytucje polonijne, czy – przygotowanych specjalnie dla nich – warsztatach historycznych.

Decyzją Sejmu RP rok 2019 – w 200 rocznicę urodzin kompozytora – został ogłoszony rokiem Stanisława Moniuszki, stąd w drugim semestrze roku szkolnego uczniowie OSP spotkali się z kompozytorem i jego dziełami wielokrotnie. Moniuszce – choć nie tylko – poświęcony był m.in. doroczny konkurs szkolny, który odbył się w kwietniu pod tytułem „Nie tylko ze śpiewnika Moniuszki", losy i podróże kompozytora zainspirowały również trasę wycieczki szkolnej do Krakowa.

Uczniowie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej odwiedzali, co prawda, Kraków już wiele razy – kilkukrotnie brali bowiem udział w konkursie szopek krakowskich, zwiedzali miasto. Doskonale wiedzą jednak, że dawna stolica Polski jest nieskończoną skarbnicą miejsc, które warto zobaczyć i historii, które warto poznać.

Stanisław Moniuszko odwiedził Kraków dwa razy. Z pierwszym pobytem wiąże się historia pewnej niedokończonej opery. Przyjmuje się, że pobyt w Krakowie, a zwłaszcza wizyta na Wawelu, gdzie kompozytor zwiedził katedrę i oglądał groby królewskie, zaowocował stworzeniem projektu nigdy niedokończonej „Rokiczanki", opery pisanej do słów libretta Józefa Korzeniowskiego.

W założeniach autorów miała to być opera historyczna o królu Kazimierzu Wielkim i jego czasach – który zresztą miał się pojawić na scenie tylko raz, w końcowej części przedstawienia. O zaniechaniu pracy nad Rokiczaną miały podobno zdecydować względy polityczne – nieprzychylne Czechom fragmenty libretta.

Akcja opery rozgrywać się miała w Łobzowie pod Krakowem. Mieszka tam piękna Czeszka, Rokiczana, obiekt uczuć króla. Pragnie ona wejść w posiadanie ziemi swego sąsiada, Szymona Zbroi, starego żołnierza króla Łokietka. „Nakazuje mu, aby przeniósł się w inne strony, gdzie dostanie ziemi więcej, niż ma w Łobzowie, a ponadto otrzyma sowitą zapłatę. Zbroja jednak, przywiązany do ojcowizny, nie zważając na groźby Rokiczany, odmawia wykonania jej rozkazu. Przychylni mu wieśniacy donoszą o wszystkim królowi, który, oburzony krzywdą wyrządzaną żołnierzowi Łokietka, bierze Szymona w obronę i zrywa z Rokiczaną, karząc ją w ten sposób za samowolę" – tak streszcza libretto Almanach Moniuszkowski.

Rokiczanka nigdy nie powstała, ale z niedokończonej opery posiadamy przepiękną balladę o Florjanie Szarym na głos basowy z chórem, która należy do najcenniejszych utworów Moniuszki. Podziwu godnym jest duch rycerski, panujący w tej muzyce i prawdziwa monumentalność jej budowy. Ponadto ukazały się drukiem dwie pieśni z tej opery: Pieśń Rokiczany „Jak będę królową" i piosenka Stacha „Już zdala tam widzę", w charakterze krakowiaka.

W tegorocznej wyprawie – która miała miejsce w dniach 8-10 czerwca – wzięło udział 70 uczniów (z Budapesztu, Csór, Veszprém Székesfehérvár, Kaposvár, Újpest, Pécs, Gödöllő, Szentendre) i 10 nauczycieli oddziałów Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej.

Wykorzystując czas w autobusie uczyli się śpiewać pieśni Moniuszki. A w samym Krakowie poza zwiedzeniem – śladami kompozytora zamku na Wawelu i Katedry z kryptami – gdzie odnalazły grób Kazimierza Wielkiego, odwiedziły również Kościół Franciszkanów, weszły na Kopiec Kościuszki i (tradycyjnie już) spędziły upalne popołudnie na uwielbianym przez wszystkich i doskonale już znanym najpiękniejszym polskim rynku.

Podczas wizyty w Krakowie ich opiekunowie i nauczyciele, opowiadając historie odwiedzanych miejsc wielokrotnie przywoływali sylwetkę i losy ojca polskiej opery narodowej, czy bohaterów innych jego oper. To był bardzo owocny czas!

Wyprawa mogła dojść do skutku dzięki wsparciu finansowemu Stowarzyszenia Wspólnota Polska i Bethlen Gábor Alapkezelő.

(red.)

XX Międzynarodowa Akademia Polskiej Poezji Tarnów 2019

Tradycyjnie od wielu już lat na wiosnę Tarnów staje miejscem międzynarodowego święta poezji.

Odbywająca się tu rokrocznie Akademia jest rozbudowaną formą Międzynarodowego Konkursu Recytatorskiego, organizowanego od 20-tu lat przez Szkołę Podstawową z Klasami Sportowymi nr 20 w Tarnowie i Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Szkoły Sportowej w Tarnowie.

W tym roku impreza ta odbyła się w dniach 14-19 maja w ramach zadania zleconego przez Senat RP, a patronat nad nią przejął Prezydent miasta Tarnowa Roman Ciepiela.

Poza uczniami szkół tarnowskich uczestnikami Akademii była młodzież szkolna z zaprzyjaźnionych szkół z Litwy (Wilno), Ukrainy (Strzelczyska, Żytomierz, BiałaCerkiew), Węgier (Budapeszt, Veszprém) i Czech (Hnojnik). Łącznie w projekcie wzięło udział 62 uczestników – wszyscy mieszkali razem i stołowali się w hotelu Cristal Park w Tarnowie Moscicach.

Ogólnokrajową Szkołę Polską na Węgrzech reprezentowało dwóch uczniów z oddziału w Veszprém Tamás i Vince Sperg wraz z opiekunką i nauczycielką Lucyną Światłoń-Szabados.

Podczas imprezy młodzi Polacy z różnych krajów mieli możliwość doskonalenia umiejętności językowych, poznania miejsc związanych z historią i kulturą swoich przodków, co ma dla nich szczególne znaczenie.

Uczestnicy po przyjeździe oprócz udziału w Akademii zwiedzali muzea, poznali zabytki kultury i architektury naszego kraju (Kraków, Tarnów), a biorąc udział we wspólnych zajęciach szkolnych, mieli możliwość spotkania z rówieśnikami z Polski.

Dużą wagę organizatorzy przykładali do realizacji warsztatów, gdzie poprzez profesjonalne prowadzenie zajęć metodą aktywną, przełamywane były bariery językowe. Podczas warsztatów uczestnicy poszerzali wiedzę o naszym kraju, jego kulturze, historii, obyczajach, życiu codziennym, zrozumieli potrzebę tworzenia wspólnego środowiska kulturowego, które pozwala na kształtowanie odpowiednich postaw.

Podczas warsztatów młodzież pod kierunkiem specjalistów szukała twórczych rozwiązań w zakresie interpretacji polskiej poezji do utworu Ignacego Krasickiego „Przyjaciele", werbalizowania refleksji, nadania im kształtu plastycznego, muzycznego czy też teatralno-recytatorskiego.

Efektem warsztatów były prezentacje w konkursach recytatorskim i plastycznym oraz piękny koncert o charakterze wokalno-tanecznym w wykonaniu przedstawicieli poszczególnych ekip.

Głównym celem projektu było wzmocnienie i podtrzymywanie tożsamości, pokazania polskości w różnych aspektach od kultury poprzez realia życia codziennego w naszym kraju.

Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe upominki, najlepsi nagrody a przedstawiciele ekip pamiątkowe albumy. Niestety wszystko, co dobre i piękne szybko się kończy, tak i nasz pobyt w Tarnowie dobiegł końca.
W niedzielę wczesnym rankiem po wspólnym, obfitym polskim śniadaniu był jeszcze czas na ostatnie wymiany adresów, ostatnie uściski i zapewnienia do zobaczenia za rok na XXI już Konkursie.

Lucyna Światłoń-Szabados

Rok Moniuszki na Węgrzech – koncerty w Szolnoku i w Újpeszcie

Moniuszko 2019 ROKIEM 200. STANISŁAWA MONIUSZKI

Stanisław Moniuszko nazwany jest największym po Chopinie kompozytorem polskim. Jego twórczość – podobnie jak muzyka Chopina – reprezentuje polski styl narodowy okresu romantyzmu. Moniuszko uważany jest za twórcę polskiej opery narodowej. Węgrzy określają go często „polskim Erkelem".

Do najbardziej znanych utworów kompozytora należą opery: „Halka", „Straszny Dwór" czy „Flis", ale Moniuszko komponował również utwory lżejsze – wodewile, operetki, balety czy liryki wokalne. Napisał też około 300 pieśni solowych, które zgromadził w „Śpiewnikach domowych". Do znanych należą: „Prząśniczka" czy „Złota rybka".

Dla uczczenia 200 rocznicy urodzin kompozytora rok 2019 ogłoszony został w Polsce „Rokiem Moniuszki". Fakt ten stał się impulsem do zorganizowania wielu imprez związanych z kompozytorem. Prym wiodły w tym polskie szkoły, które przez cały letni semestr mijającego roku szkolnego niejednokrotnie poświęcały wiele uwagi osobie kompozytora, ale nie były to jedyne „moniuszkowskie" wydarzenia na Węgrzech.

14 czerwca w Centrum Kulturalnym Újpesztu odbył się koncert prawie w całości poświęcony twórczości Stanisława Moniuszki.

Koncert w Budapeszcie, rozpoczął się od powitania gości przez Katarzynę Balogh przewodniczącą SNP XVIII dzielnicy, który to razem z SNP IV dzielnicy (Újpest) koncert zorganizował. Następnie Asia Priszler przewodnicząca SNP w Újpeszcie poprosiła Nikolett Kohán by przedstawiła program występów i artystów.

W programie koncertu znalazły się pieśni Moniuszki w wykonaniu Nikolett Kohan przy akompaniamencie na pianinie Justyny Michalskiej-Potys, która zagrała również fragmenty z oper „Halki" i „Strasznego Dworu". Wystąpili też młodzi artyści Evelina Maier skrzypaczka, która wykonała brawurowo blues, a akompaniował na fortepianie Łukasz Piasecki. Na zakończenie zaś zagrali też Poloneza Chopina.

Koncert tak się podobał, że na życzenie dyrekcji Centrum zostanie na jesień powtórzony!

Wcześniej, 11 maja w Szolnoku tamtejszy Samorząd Narodowości Polskiej również zorganizował koncert pieśni Moniuszki.

Przybyłych gości powitała Andrea Királyházyné Tisza Andrea przewodnicząca miejscowego Klubu Polsko–Węgierskiego, po czym przybliżyła zebranym życie i twórczość kompozytora. Następnie uczniowie Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej oddział w Szolnok recytowali polski wiersz poświęcony kompozytorowi. Gwoździem programu był natomiast występ Nikolett Kohán, której akompaniował Kornél Horváth Kornél. W programie obok pieśni Moniuszki znalazły się również stare polskie przeboje. Na pożegnianie zaś, ku uciesze wszystkich wspólnie odśpiewano wielki szlagier „Azok a szép napok" – „To były piękne dni" po polsku i po węgiersku.

(red.)

W trosce o poprawę jakości życia w Europie Środkowej – I Forum Polsko–Węgierskie w Starym Sączu Magyarország Lengyelország Fórum – Stary Sącz

W dniach 18-19 maja Stary Sącz stał się miejscem debaty o relacjach polsko–węgierskich, dotychczasowej współpracy obu krajów i sposobach jej ożywienia przez pryzmat uwarunkowań geopolitycznych. Tematami przewodnimi wydarzenia były wspólne działania w obszarze gospodarki, polityki zagranicznej, kultury, bezpieczeństwa oraz polityki społecznej.

W Centrum Kultury i Sztuki im. Ady Sari oraz w Urzędzie Miasta i Gminy w Starym Sączu pojawiły się ważne postaci polskiej i węgierskiej polityki i biznesu, dyplomaci, przedstawiciele władz lokalnych, organizacji pozarządowych oraz eksperci z międzynarodowych ośrodków naukowych, analitycznych i think tanków. Przybyło ok. 250 uczestników z Polski, Węgier i innych państw regionu.

W trakcie Forum odbyło się 10 paneli dyskusyjnych i warsztaty tematyczne. Punktem kulminacyjnym wydarzenia była sesja plenarna „W trosce o poprawę jakości życia w Europie Środkowej. Podstawy budowy państwa dobrobytu" z udziałem marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego i przewodniczącego Komisji ds. Europejskich węgierskiego Zgromadzenia Narodowego Richárda Hörcsika.

Marszałek Sejmu podkreślił, że dla naszej cywilizacji najważniejszy jest system budowany na chrześcijaństwie. – *Zwracam uwagę na obszar aksjologiczny – pojęcie wolności. 30 lat temu walczyliśmy o nią i wywalczyliśmy ją. Bez wolności, również duchowej, nie możemy mówić o pewnej formie dobrobytu. Rynek bez duszy to tylko gra, kto ile ma zarobić* – powiedział.
Z kolei przewodniczący Hörcsik zaakcentował – nawiązując do słów premiera Węgier Viktora Orbána – że rejon wyszehradzkiej czwórki jest nie do pominięcia w procesie zmian i rozwoju Unii Europejskiej. – *Przyszłością Europy jest Europa Środkowa. Warto przypomnieć słowa ojca założyciela Unii, Roberta Schumana, który powiedział, że albo Europa będzie chrześcijańska albo żadna* – podkreślił węgierski polityk.

Stary Sącz, czyli miasto gospodarz I Forum, nie zostało wybrane przypadkowo. Patronką miasta jest córka króla Węgier – św. Kinga, „matka" relacji polsko–węgierskich trwających blisko tysiąc lat. – *To miejsce, gdzie historia relacji obu państw jest bardzo mocno odczuwalna i daje szansę, aby czerpać z tego, co w naszej historii było najlepsze* – ocenił przewodniczący Rady Programowej Forum Ekonomicznego w Krynicy Zygmunt Berdychowski, współorganizator Forum.

Pierwszego dnia Forum podczas uroczystej gali uhonorowano wybitne osoby i instytucje z Polski i Węgier, które przyczyniły się do krzewienia wspólnych wartości w Europie i na świecie, a także wpłynęły na rozwój współpracy oraz porozumienia pomiędzy oboma narodami.

Nagrodę za zaangażowanie w wielkie przedsięwzięcie: Europa Karpat i działania na rzecz transgranicznej inwestycji Via Carpatia otrzymał marszałek Sejmu Marek Kuchciński. – *Warto współpracować z Węgrami, bo jednym z korzeni naszych dziejów parlamentaryzmu jest złota bulla węgierska z 1267 roku. Przyznano w niej przywileje szlachcie węgierskiej i później nasza szlachta zaczęła ich wymagać od króla Ludwika Węgierskiego, co miało miejsce w Koszycach kilkadziesiąt lat później. Stworzyliśmy następnie Rzeczpospolitą parlamentarną i dzieje parlamentaryzmu, o których Jan Paweł II mówił: „od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej". To wyróżnienie całego zespołu, który od wielu lat pracuje dla Europy Karpa*t – mówił Marszałek Sejmu.

Nagrodzona została również Konsul Generalna Węgier Adrienne Körmendy za całokształt pracy w zacieśnianie relacji polsko–węgierskich.

Osobne nagrody „Regio Tandem" otrzymali przedstawiciele miast i gmin, którzy w szczególny sposób współpracują ze swoimi węgierskimi i polskimi odpowiednikami przyczyniając się w ten sposób do wzmocnienia relacji pomiędzy Polską i Węgrami. Wyróżniono prezydenta Krosna Piotra Przytockiego oraz Ferenca Ruzsicsa burmistrza Keszthely. To właśnie w tych miastach zostały przeprowadzone najlepsze projekty współpracy partnerskiej.

Obok paneli dyskusyjnych dotyczących m.in.: inwestycji w naukę, edukację i infrastrukturę, politycznej wspólnoty interesów Warszawy i Budapesztu, sposobów ochrony wspólnego dziedzictwa przyrodniczego Karpat, korzyści ze współpracy międzynarodowej miast i gmin, wymiany doświadczeń w zakresie inwestycji bezpośrednich i pośrednich w regionach, odbyły się także warsztaty tematyczne, których

KRÓNIKA

celem było pozyskanie wiedzy o silnych i słabych stronach prowadzonych inicjatyw w ramach miast partnerskich polsko–węgierskich.

Drugi dzień Forum upłynął uczestnikom pod znakiem debat dotyczących m.in. wzajemnego poznania się poprzez kulturę, wymiany doświadczeń o inwestycjach w regionach, sposobów skutecznej promocji turystyki, z udziałem gościa specjalnego Tomasza Sakiewicza, oraz współpracy obu krajów w zakresie innowacji.

(red.) źródło: Kancelaria Sejmu
zdj. Łukasz Błasikiewicz

Május 18-19 között Stary Sacz adott otthont annak a mintegy 200 magyar és lengyel meghívottnak, akik rendkívül izgalmas és aktuális témákat vitattak meg a két nap alatt.

A főbb témák a következők voltak:
– befektetés a jövőbe, tudomány, oktatás, infrastruktúra;
– Varsó és Budapest tegnap és ma;
– hogyan védjük a Kárpátok közös természeti örökségét?
– hatékony partnerkapcsolatok keresése;
–mi a nemzetközi együttműködés haszna a kisvárosok és a községek számára?
– helyi termák – globális siker;
– életminőség-javítás Közép- Európában. A jóléti állam építésének alapjai;
– közvetlen és közvetett beruházások a régióban – tapasztalat csere.

A fórum két helyszínen zajlott, előkészítő prezentációkkal és meghívott igen nívós előadók panel beszélgetéseivel. Mindkét országból mind az állami szférából, mind a tudományos területről a legmagasabb szintű képviselet volt jelen, mindkét országból számos polgármesterrel akik szűkebb lakóhelyük sajátosságairól, tapasztalataikról számoltak be. A panelbeszélgetéseket kvalifikált moderátorok vezették, és rendkívül őszinte díszkurzus alakult ki a beszélgetések alatt.

Fontos eleme volt a fórumnak az a megállapítás, hogy középkelet Európa a térség gazdasági motorja, szerepe és súlya az elmúlt időszakban felértékelődött. Hangsúlyozni szükséges, hogy ennek a térségnek kiemelt szerepe van Európa jövőjének kialakításában. Ebben a kihívásban és feladatban különösen fontos a V4-eken belül a magyar-lengyel kapcsolatok további, kiemelt ápolása, fejlesztése.

A vasárnapi panel beszélgetés egyik kiemelt témája volt az oktatás és képzés területén a történelmi oktatásban mutatkozó hiányosságok megszüntetése. Mindkét ország szakemberei egyet értettek abban, hogy bővíteni szükséges mindkét országban a közös történelmi események oktatását. Feladatként fogalmazódott meg annak feltárása is: hogyan lehet megismerni egymást az irodalom, a művészet, a lengyel és magyar zene segítségével?

A fórum lezárásaként mindkét fél hangsúlyozta, hogy a gazdaságban a társadalmi változásokban a legfontosabb tényező az ember, mely egy ezeréves keresztény kultúra örököse és fontos szerepünk van ezt az örökséget tovább ápolni.

A vasárnapi napon szentmisén vettek részt a meghívottak a Pápai Oltárnál és meg kell említeni a két ország részéről bemutatott színvonalas kulturális műsort is .

Őszinte köszönet a vendéglátóknak a kitűnő szervezésért, az előadóknak a magas színvonalú előadásokért és őszinte hangulatért.

Modrzejewska Ewa
Kulturális, Ifjúsági és Sport Bizottság elnöke

Otwarcie Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Keszthely
A Lengyel Köztársaság keszthelyi konzulátusa ünnepélyes megnyitása

3 czerwca w budynku Ambasady RP w Budapeszcie uroczyście zainaugurowano działalność konsulatu RP w Keszthely. Nową placówką kierować będzie konsul honorowy Géza Cséby.

Akt powołania wręczył mu podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP Piotr Wawrzyk, a dokument uprawniający do wykonywania kierownika urzędu konsularnego, czyli exequatur, sekretarz stanu w Ministerstwie Handlu i Spraw Zagranicznych Węgier Csaba Balogh.

Niejako przy okazji odbyły się również polsko–węgierskie konsultacje dotyczące współpracy konsularnej.
W uroczystości wzięli udział przedstawiciele środowisk i organizacji polonijnych, a także burmistrz Keszthely Ferenc Ruzsics.

Dwa dni wcześniej, 1 czerwca w Keszthely, z udziałem ambasadora RP na Węgrzech Jerzego Snopka oraz konsula RP Marcina Sokołowskiego odsłonięto tablicę informującą o konsulacie oraz poświęcono pomieszczenia konsularne, które znajdują się w gmachu ratusza. W uroczystościach oprócz władz węgierskich udział wzięły także delegacje miast partnerskich z Polski, ze Starego Sącza oraz z Piwnicznej. Z okazji otwarcia polskiego konsulatu władze miasta Keszthely ufundowały okolicznościową plakietkę.

źródło: Ambasada RP

2019. június 3-án a Lengyel Köztársaság Nagykövetsége épületében ünnepélyes keretek között megnyitásra került a keszthelyi konzulátus. A konzulátus vezetője Cséby Géza tiszteletbeli konzul lett.

A bejegyzési okiratot Piotr Wawrzyk, a Lengyel Köztársaság Külügyminisztériuma helyettes államtitkára adta át, az exequaturt, tehát a konzuli teendők ellátására feljogosító dokumentumot pedig Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériuma közigazgatási államtitkára, Balogh Csaba.

Két nappal korábban, június 1-jén Keszthelyen Jerzy Snopek nagykövet és Marcin Sokołowski konzul részvételével leleplezte a konzulátus működéséről szóló információs táblát és megszentelésre került a konzuli hivatal, mely a városháza épületében található.

A rendezvényen a helyi magyar vezetőkön kívül a lengyel testvérvárosi delegációk is részt vettek, Stary Sączból valamint Piwnicznából. A lengyel konzulátus megnyitásának emlékére Keszthely város ünnepi emléktárgyat adott át.

MI LESZ?

1 sierpnia na cmentarzu alianckim w Solymár Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema organizuje spotkanie rocznicowe upamiętniające wybuch Powstania Warszawskiego.
Augusztus 1-én a solymári katonai temetőben a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület megemlékezést tart a varsói felkelés évfordulóján.

3 sierpnia w Mucsony w ramach uroczystości 600-lecia miasta tamtejszy SNP współorganizuje dzień narodowościowy, podczas którego m.in. otwarty zostanie park narodowościowy.
Augusztus 3-án a Mácsonyi LNÖ a város fennállásának 600 éves évfordulója alkalmából az ottani nemzetiségi napot szervez, amely keretében átadják a nemzetiségi parkot.

4 sierpnia w budapeszteńskim Domu Polskim otwarta zostanie wystawa fotograficzna o Powstaniu Warszawskim. Organizatorem jej jest tamtejszy Oddział POKO (Óhegy 11).
Augusztus 4-én a budapesti Lengyel Házban fotókiállítás nyílik, amelyen bemutatják a varsói felkelést. A kiállítást az ottani LKK (Óhegy u. 11.) szervezi.

10 sierpnia Instytut Polski w Budapeszcie wspólnie ze Stowarzyszeniem Rekonstrukcji Historycznej Legionu Polskiego i Polskim Stowarzyszeniem Kulturalnym im. J. Bema na Węgrzech w Budapeszcie w III dzielnicy – Óbuda organizuje rekonstrukcję walk powstańczych pod hasłem „Węgrzy w Powstaniu Warszawskim".
Augusztus 10-én a budapesti Lengyel Intézet a Lengyel Történelmi Légió Rekonstrukciójának Egyesületével és a Bem József Lengyel Kulturális Egyesülettel együtt „Magyaroka varsói felkelésben" címmel csatarekonstrukciót tartanak Óbudán.

13 sierpnia o godz. 17.00 w Kościele Polskim rozpocznie się nabożeństwo fatimskie.
Augusztus 13-án a budapesti Lengyel Templomban 17.00-kor fatimai istentiszteletet tartanak.

15 sierpnia o godz. 18.00 w budapeszteńskim kościele Polskim odbędzie się msza święta w uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, w Polsce nazywana także Świętem Matki Boskiej Zielnej.
Augusztus 15-én Nagyboldogasszony ünnepén szentmise lesz 18.00-kor a Lengyel Templomban. A másik néven Nagyasszony ünnepe az egyik legfontosabb és legrégebbi Mária-ünnep.

20 sierpnia wierni z naszej polskiej parafii wezmą udział w celebracji i procesji ku czci św. Stefana patrona Węgier.
Augusztus 20-án lengyel egyházközségünk hívei részt vesznek a Szent István napján tartott szentmisén és körmeneten.

26 sierpnia (poniedziałek) w budapeszteńskim Kościele Skalnym odbędzie się polskojęzyczna msza święta w uroczystość Matki Bożej Częstochowskiej.
Augusztus 26-án (hétfőn) a budapesti Sziklatemplomban lengyel nyelvű szentmise lesz a Częstochowai Szűzanya tiszteletére.

1 września o godz. 11.00 na budańskim cmentarzu Farkasrét przy grobach J. Antalla seniora i płk. Z. Baló odbędzie się spotkanie rocznicowe organizowane przez PSK im. J. Bema w pamiętnym dniu wybuchu w Polsce II wojny światowej.
Szeptember 1-én 11.00-kor a II. világháború kitörésének évfordulóján a budapesti Farkasréti temetőben id. Antall J. és Baló Zoltán ezredes sírjánál megemlékezést tart a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület.

(b.)

Uwaga Rodzice Dzieci w wieku przedszkolnym!

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema ogłasza nabór dzieci do polonijnego przedszkola!* Zajęcia, które rozpoczną się 21 września br. będą prowadzone w grupach tematycznych, a program ich uwzględnia zaznajomienie dzieci z polską kulturą, tradycjami narodowymi i rodzinnymi, stwarzając dzięki temu możliwość bogacenia i rozwijania języka polskiego. Serdecznie zapraszamy!

Óvódás korú Gyerekek Szülei, figyelem!

A Bem J. Lengyel Kulturális Egyesület felvételt hirdet a polóniai óvodába!* A szeptember 21-én kezdődő foglalkozásokat tematikus csoportokban tartják, a programjuk pedig a lengyel kultúrával, népi és családi hagyományokkal való megismerkedésen alapul és így kitűnő lehetőséget biztosítanak a lengyel nyelv ismereteinek bővítésére. Szeretettel várunk mindenkit!

***Zajęcia przedszkolne podobnie jak do tej pory odbywały się będą w siedzibie PSK im. J. Bema (Budapeszt V dzielnica ulica Nádor 34). Zgłoszenia prosimy kierować do dnia 15 sierpnia br na adres: jakub.nagy@bem.hu tel. +36 204316409.**

*A foglalkozások a Bem J. LKE székházában lesznek (Bp, V. ker., Nádor u. 34.). A jelentkezéseket kérjük küldjék el augusztus 15-ig a jakub.nagy@bem.hu e-mail címre vagy jelezzék a +36 204316409 telefonszámon.

Forum Polskich Szkół w Holandii zaprasza dzieci do udziału w VI międzynarodowym konkursie fotograficznym pt:
FORUM POLSKICH SZKÓŁ W HOLANDII
www.fpsn.nl
Polska w obiektywie polonijnego dziecka
Termin zgłoszeń: 05.09.2019
Regulamin: www.fpsn.nl
Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Hadze
Projekt jest współfinansowany w ramach funduszy polonijnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej

Podróżujesz?
Informacje o Mszach św. zawsze pod ręką
emigracja.chrystusowcy.pl

LETNIA AKADEMIA
KULTURY I JĘZYKA POLSKIEGO
KRAKÓW
4-18. sierpnia
LETNIA AKADEMIA KULTURY I JĘZYKA POLSKIEGO
PAI

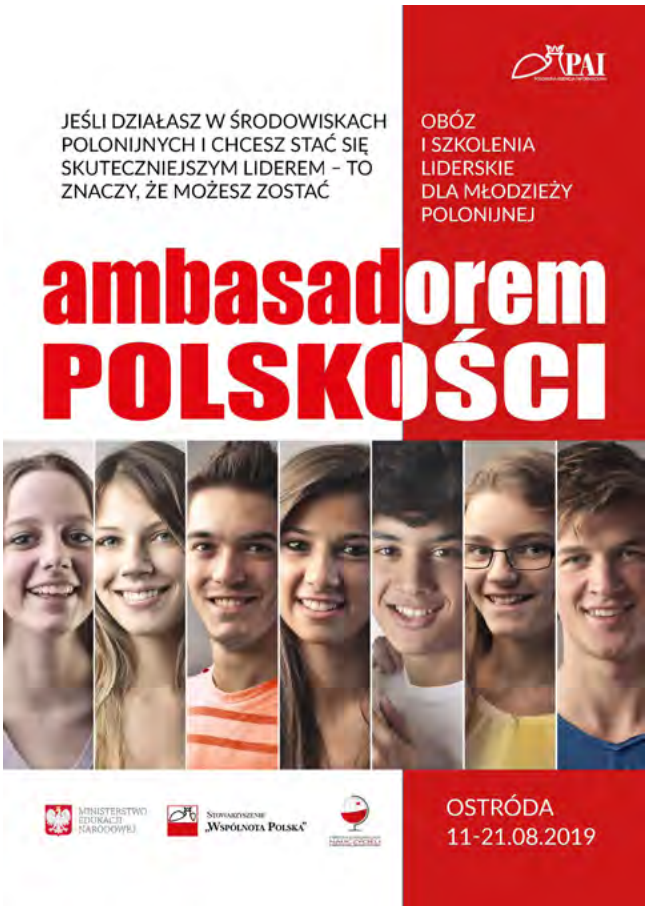
PAI
JEŚLI DZIAŁASZ W ŚRODOWISKACH POLONIJNYCH I CHCESZ STAĆ SIĘ SKUTECZNIEJSZYM LIDEREM – TO ZNACZY, ŻE MOŻESZ ZOSTAĆ
OBÓZ I SZKOLENIA LIDERSKIE DLA MŁODZIEŻY POLONIJNEJ
ambasadorem POLSKOŚCI
MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ
STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"
OSTRÓDA
11-21.08.2019

MIESIĘCZNIK WĘGIERSKIEJ POLONII
A MAGYARORSZÁGI LENGYELEK HAVILAPJA

polonia węgierska

Pismo Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego z kwartalnym dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat lapja a GŁOS POLONII negyedévi mellékletével

Odpowiedzialny wydawca / Felelős kiadó:
Országos Lengyel Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny / Főszerkesztő &
Redaktor graficzny / Grafikai szerkesztő:
Katarzyna Desbordes-Korcsev
k.nick@gmx.net

Tłumaczenie / Fordítás:
Bóka Endre

Redakcja / Szerkesztőség:
1102 Budapest, Állomás u. 10.,
tel.: +36 1 2613479, e-mail: k.nick@gmx.net

Drukarnia / Nyomda:
Croatica Nonprofit Kft.

Edycja online / Online kiadás:
www.polonia.hu

HU ISSN: 1417-5924

O ile nie zaznaczono inaczej, wykorzystano zdjęcia autorów tekstów.
Jelen számban, ammenyiben nem jelöltük másképp,
a szövegek szerzőinek fényképeit használtuk fel.

Przedsięwzięcie jest współfinansowane przez Stowarzyszenie Wspólnota Polska ze środków otrzymanych od Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu centralnego Węgier. / Az újság kiadása Magyarország központi költségvetésének havi támogatásával készül.

MINISZTERELNÖKSÉG
EGYHÁZI ÉS NEMZETISÉGI KAPCSOLATOKÉRT
FELELŐS ÁLLAMTITKÁRSÁG

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"

Prenumerata PW i GP
A PW és a GP előfizetése

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska" (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii" (4 nrumery) na rok 2019 wynosi dla prenumeratorów:
A „Polonia Węgierska" havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii" (4 szám) 2019. évre:

- indywidualnych (1 egzemplarz) – 4.000 HUF/rok
- zbiorowych (5 egzemplarzy) – 20.000 HUF/rok

Płatność: przelew na konto.
Előfizetés módja: banki átutalás.
Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény" prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás" (wsparcie dla pisma).
A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is, úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi.

WAŻNE ADRESY / FONTOS CÍMEK

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech
Országos Lengyel Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-17-98 olko@polonia.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy
Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-17-98 adalbert@dombudapeszt.com

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech
Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 261-27-48 szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum
Lengyel Kutatóintézet és Múzeum
1102 Budapest, Állomás u. 10
tel.: +36 1 260-80-23 muzeum@polonia.hu

Stołeczny Samorząd Polski
Fővárosi Lengyel Önkormányzat
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 332-19-79 flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech
Magyarországi „Bem József" Lengyel Kulturális Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34 .
tel.: +36 1 311-02-16
www.bem.hu bem@bem.hu

Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha Dom Polski im. Jana Pawła II
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11
tel.: +36 1 262-69-08
www.dombudapeszt.com adalbert@dombudapeszt.com

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova
Polonia Nova Közhasznú Kulturális Egyesület
1061 Budapest, Jókai tér 1/2
www.polonianova.hu biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP
A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökvész út 15
tel.: +36 1 326-83-06
tel.: +36 70 701-38-47 polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech
Lengyel Perszonális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11
tel.: +36 1 431-84-13
www.parafiabudapeszt.republika.pl plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie
Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16
tel.: +36 1 413-82-00
www.budapeszt.polemb.net budapeszt.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP
A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli Osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16
tel.: + 36 1 413-82-08
www.budapeszt.polemb.net budapeszt.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie
Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15
tel.: +36 1 311-58-56
www.polinst.hu info@polinst.hu
biblioteka@polinst.hu

Polonijna strona internetowa:
www.polonia.hu

Program radiowy w języku polskim:
Magazyn Polski – emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony www.mediaklikk.hu
Redakcja Polska MTVA.
1037 Budapest, Kunigunda útja 64.

polonia
węgierska